

AUTOR *New York Times* BESTSELLEROV

MAX LUCADO

BEZ
STRACHU

PREDSTAVTE SI ŽIVOT BEZ STRACHU

BEZ STRACHU

MAX LUCADO

BEZ STRACHU

PREDSTAVTE SI ŽIVOT BEZ STRACHU

Americký originál	
FEARLESS:	© 2009 by Max Lucado
Vydavateľ:	Thomas Nelson Inc., a division of HarperCollins Christian Publishing, Inc., of 501 Nelson Place, Nashville, Tennessee 37214, U.S.A. Translated by permission.
Slovenské vydanie:	© 2010, 2024 KUMRAN, s. r. o. Mýtna 62, 064 01 Stará Lubovňa www.kumran.sk Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná, uložená do informačných systémov ani inak rozširovaná (elektronicky alebo mechanicky) bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.
Preklad:	Monika Stehlíková
Preklad básní:	Ján Živčák
Jazyková korektúra:	Katarína Gajdošová, Zuzana Guričanová
Zodpovedný redaktor:	Eva Štrbová
Obálka a grafická úprava:	Štefan Talarovič, Ludmila Králiková
Originál obálky:	© 2009 James W. Hall, JWH Graphic Arts
Foto na obálke:	© Jeremy Cowart / istock
Tlač:	Tepap, s. r. o.
Druhé vydanie:	ISBN 978-80-89993-98-7

Obsah

1. Prečo sa bojíme?	7
2. Obyvatelia dedinky Chodúľovo	19
3. Boh ma odpísal	31
4. Bieda, zmizni!	41
5. Moje dieťa je v nebezpečenstve	51
6. Topím sa	61
7. Pod mojou posteľou je strašidlo	71
8. Táto krutá planéta	83
9. Bezcenné peniaze	93
10. Na smrť vystrašení	105
11. Kofeínový život	115
12. Tiene pochybností	125
13. Čo ak bude este horšie?	135
14. Jediný zdravý strach	145
ZÁVER Williamov žalm	155
Poznámky	163

Ak nie je uvedené inak, biblické texty sú v tejto knihe citované podľa katolíckeho prekladu *Biblia. Sväté písmo Starého a Nového zákona* zverejneného na webovej stránke www.biblia.ssv.sk, ktorú vydáva Spolok sv. Vojtecha.

Iný použitý preklad:

SEB – ekumenický preklad *Biblia. Slovenský ekumenický preklad s deuterokánonickými knihami*. Banská Bystrica: Slovenská biblická spoločnosť, 2008.

PRVÁ KAPITOLA

Prečo sa bojíme?

„Čo sa bojíte, vy maloverní?!“

(MATÚŠ 8, 26)

Môj brat by sa vám páčil. Každému sa páčil. Dee nadväzoval priateľstvá tak, ako pekár pečie chlieb: každodenne, ľahko a vrelo. Potriasal rukou – chlapsky a dychtivo. Smial sa – nákazlivo a výbušne. Nikomu neumožnil zostať v anonymite. Pri zoznamovaní som sa na neho vždy spoliehal – ja, mladší hanblivý brat. Keď sa na našu ulicu pristahovala nová rodina alebo ktosi nový prišiel na ihrisko, Dee nás oboch zastupoval.

No uprostred svojich tínedžerských rokov sa spriatelil s niekým, komu sa mal radšej vyhnúť. S pokútnym obchodníkom, ktorý predával alkohol maloletým. Alkohol nám zachutil obom, a hoci mňa poviazal, jeho spútal reťazami. Počas nasledujúcich štyridsiatich rokov sa v alkohole utopilo Deeho zdravie, vzťahy, práca, peniaze – všetko okrem posledných dvoch rokov života.

Kto vie povedať, prečo niekedy odhodlanie zvíťazí a inokedy prehrá na celej čiare? No vo veku štyridsaťštyri rokov môj brat objavil maličký pramienok pevnej vôle, hlboko kopal a vyslúžil si obdobie triezvosti. Vyprázdnil fľaše, stabilizoval manželstvo, otvoril sa svojim deťom a predajňu s alkoholom vymenil za miestnu skupinku anonymných alkoholikov. No drsný život si vyžiadal svoju daň. Tri desaťročia troch balíčkov cigariet denne rozomleli jeho veľké srdce na fašírku.

V januárovú noc, keď som začal písať túto knihu, povedal Dee Donne, svojej žene, že sa mu zle dýcha. Tie problémy sa objavili už skôr, a pretože mal v tejto súvislosti dohodnutú schôdzku s lekárom,

rozhodol sa spať ďalej. Neúspešne. Zobudil sa o 4.00 ráno s bolesťami, ktoré boli natoľko intenzívne, že okamžite zavolali záchranku. Záchranári ho naložili na nosidlá a Donne povedali, aby prišla za nimi do nemocnice. Môj brat Donne slabučko zakýval, odvážne sa na ňu usmial a povedal jej, aby sa nebála. No kým Donna spolu s jedným zo synov dorazila do nemocnice, Dee zomrel.

Tú správu im oznámil službukonajúci lekár a odprevadil ich do miestnosti, kde ležalo jeho telo. Museli sa podopierať, aby to zvládli. Vošli dnu a uvideli jeho poslednú správu. Ruka mu spočívala na stehne s dvoma strednými prstami pokrčenými a vystretým palcom v univerzálnom geste hovoriacom: „Milujem ťa.“

Pokúsil som sa predstaviť si posledné momenty pozemského života môjho brata uháňajúceho atramentovočiernou nocou v sanitke texaskou diaľnicou: rýchle vety ošetrojúcich záchranárov, v hrudi slabnúce srdce. Bojujúc o každý nádych, v jednom momente si uvedomil, že mu ich už veľa nezostáva. No namiesto paniky vydoloval odkiaľsi kúsok odvahy.

Možno aj vám by sa jej trochu zišlo. Sanitka nie je jedinou jazdou, ktorá si vyžaduje odvalu. Možno ste ešte nedorazili k poslednému úderu svojho srdca, no možno ste narazili na posledné úspory, na poslednú možnosť, na posledný náprstok viery. Zdá sa, že každé svitanie so sebou prináša čerstvé dôvody na strach.

V práci sa rozpráva o prepúšťaní, spomaľovaní ekonomiky, výbuchoch na Blízkom východe, zmenách vo vedení, kolapse trhu s nehnuteľnosťami, zrýchľujúcom sa globálnom otepľovaní, o bunkách Al-Káidy. Akýsi chorý diktátor zbiera nukleárne hlavice rovnako, ako iní zbierajú dobré vína. Z lietadiel vystupujú zástupy kmeňov prasacej chrípky, morová rana dnešnej doby – terorizmus – sa začína slovíčkom *terror*, strach. Novinové správy chrlia množstvá takých alarmujúcich noviniek, že by si zaslúžili, aby obsahovali upozornenie: „Túto správu je najbezpečnejšie vypočuť si v bezpečí podzemného úkrytu na Islande.“

Bojíme sa, že nás niekto bude žalovať, že dobehneme poslední, že skolabujeme; bojíme sa pigmentovej škvrny na chrbte, nového šarvanca v bloku, zvuku hodiniek, ktoré nás každou sekundou odprevádzajú bližšie k hrobu. Zdokonaľujeme investičné plány, inštalujeme pokročilé bezpečnostné systémy, uzakoňujeme zvýšené výdavky

na armádu, a predsa sme závislí na psychofarmakách viac ako ktorákoľvek iná generácia v histórii. Ba čo viac, „obyčajné deti v súčasnosti zažívajú viac strachu ako psychiatrickí pacienti v roku 1950“.¹

Zdá sa, že strach si prenajal v susedstve budovu a otvoril si v nej obchod. Predimenzovaný strach sa v našom srdci delí o miesto so šťastím. Šťastie sa sťažuje, až nakoniec dáva výpoveď. Videli ste už niekedy týchto dvoch spolu? Môže byť niekto šťastný a v tej istej chvíli vyľakaný? Rozumne uvažovať a byť vystrašený? Sebaistý a úzkostný? Milosrdný a ustráchaný? Nie. Strach je majster šikany na školskom dvore: drzý, hlasitý a neproduktívny. Pri tom, aký cirкус narobí a aké miesto zaberie, je absolútne neefektívny.

Strach nikdy nenapísal symfóniu či báseň, nevyjednal mierovú zmluvu ani nevyliečil chorobu. Strach nikdy nevytiahol rodinu z biedy ani krajinu z náboženského fanatizmu. Strach nikdy nezachránil manželstvo ani firmu. Odvaha áno. Urobili tak ľudia, ktorí sa odmietli radiť so strachom či krčiť pred svojimi obavami. Ale samotný strach? Strach nás zaženie do väzenia a pribuchne za nami dvere.

Nebolo by úžasné vyjsť z neho von?

Predstavte si svoj život nedotknutý obavami. Namiesto strachu by sa tou najprirodzenejšou odpoveďou na hrozby stala viera. Ak by ste mohli k svojmu srdcu priložiť magnet na strach a vytiahnuť z neho všetky odrobinky hrôzy, neistoty a pochybností, čo by tam zostalo? V duchu si predstavte deň, len jeden deň bez strachu zo zlyhania, odmietnutia či nešťastia. Viete si predstaviť život bez strachu? Práve táto možnosť sa skrýva za Ježišovou otázkou: „Čoho sa bojíte?“ opýtal sa (Mt 8, 26).

Po krátkom začervenaní sa začudujeme, či to Ježiš myslí vážne. Možno žartuje. Podpichuje nás. Ufahuje si z nás. Niečo také, ako keď sa jeden plavec pýta druhého: „Prečo si mokrý?“ Ale Ježiš sa neusmieva. Je smrteľne vážny. Rovnako ako muži, ktorým kladie tú otázku. Búrka premenila ich večernú vyhlídkovú plavbu na nervy drásajúci boj so živlami. Takto si jeden z nich spomína na výlet: „Potom nastúpil na loďku a jeho učeníci ho nasledovali. Na mori sa zrazu strhla taká búrka, že sa vlny prevažovali cez loďku“ (Mt 8, 23 – 24).

To sú Matúšove slová. Dobre si pamätal búšiaci víchor, knísačujúcu sa loď a veľmi starostlivo vyberal slová. Nebude stačiť len nejaké obyčajné podstatné meno. Z poličky vytiahol svoj slovník

gréckeho jazyka a lovil slovo, ktoré by vybuchovalo rovnako ako vlny na prove. Preskočil bežné výrazy pre jarný dáždik, závan vetra, prehánku, lejak. Nezachycovali to, čo v tú noc cítil a videl: duniacu zem a chvejúce sa pobrežie. V jeho spomienkach nebol iba vietor a biele vrcholky vln. Prstom kízal po stĺpci synonym, až kým nenarazil na slovo, ktoré mu vyhovovalo. „Ach, tu to je.“ *Seismos* – zemetrasenie, záchvev neba i zeme. „Na mori sa strhol *seismos*.“

Tento termín sa stále nachádza v našej slovnej zásobe. *Seizmológ* študuje zemetrasenia, *seizmograf* ich zaznamenáva. Matúš spolu s posádkou zažili *seismos*, ktorý otriasal loďou skrz-naskrz. Toto slovo použil iba pri dvoch ďalších príležitostiach: raz, keď sa pri Ježišovej smrti zatriasla Kalvária (Mt 27, 51 – 54), a druhýkrát, keď sa pri Ježišovom zmŕtvychvstaní zatriasla zem na mieste, kde bol pochovaný (28, 2). Matúš prisúdil búrke na mori rovnakú vážnosť ako ostatným dvom otrasom v Ježišovej trilógii *seismosov*: porážke hriechu na kríži a zmŕtvychvstaniu v hrobe.

Náhly strach. Vieme, že strach bol náhly, pretože taká bola i búrka. V starších prekladoch čítame: „*Náhle* sa na mori strhla hrozná búrka.“

Nie všetky búrky prichádzajú náhle. Farmári v prérii pozorujú zhluky mračien hodiny predtým, než sa spustí dážď. Táto búrka sa zjavila ako lev vo vysokej tráve. V jednom okamihu učenici miešajú karty na partičku žolíka a v ďalšom hltajú príboj Galilejského mora.

Petrovi a Jánovi, skúseným námorníkom, sa len s ťažkosťami darí udržať plachtu. Matúš, nezvyknutý plaviť sa po mori, len s ťažkosťami zadržiava raňajky v žalúdku. Búrka nie je niečo, s čím vyberač daní počítal. Cítite to prekvapenie v spôsobe, akým spojil tieto dve vety? „Ježiš nastúpil na loďku a jeho učenici ho nasledovali. Na mori sa zrazu strhla taká búrka, že sa vlny prevaľovali cez loďku“ (Mt 8, 23 – 24).

Neočakávali by sme druhú vetu vo veselšom tóne, radostnejšie ovocie poslušnosti? „Ježiš nastúpil na loďku a jeho učenici ho nasledovali. Vtom oblohu preklenula nádherná dúha, kŕdeľ holubíc sa vzniesol nad loď a na pokojnej hladine mora sa zrkadlil sťažň.“ Vari to nie je tak, že Ježišovi nasledovníci si užívajú jeden výlet za druhým? Nie. Tento príbeh vysielá jasné, možno nie príjemné upozornenie: nalodiť sa na spoločnú plavbu s Kristom môže znamenať, že aj zmokneme. Ježišovi učenici musia rátať aj s rozbúreným

morom a drsným vetrom. „Vo svete budete mať [nie možno, azda] súženie“ (Jn 16, 33; voľne preložené podľa *New Century Version*; zátvorky v citáte autorove).

Kristovi učeníci budú liečiť maláriu, pochovávať deti, bojovať so závislosťami, a práve preto budú čeliť strachu. Neodlišujeme sa od iných tým, že by v našom živote nenastali búrky. Líšime sa v tom, koho v búrkach nachádzame: stáleho nemenného Krista.

„Ježiš spal“ (porov. Mt 8, 24).

Máme tu obraz. Učeníci kričia, Ježiš ticho leží, búrka zúri, Ježiš pokojne spí. Nedrieme, neodpočívajú, nedal si šľofíka. Spí hlbokým spánkom. Vedeli by ste v takej chvíli zaspať? Zdriemli by ste si počas spúšťania sa v tobogane? Vo vzdušnom tuneli? V koncertnej sále počas bubenickeho sóla? Ježiš spí vo všetkých troch naraz!

Markovo evanjelium pridáva ešte ďalšie dva zaujímavé detaily. „[Ježiš] bol v korme a spal na poduške“ (Mk 4, 38; voľne preložené podľa *New Century Version*). V korme a na poduške. Prečo to prvé? Odkiaľže to druhé?

Rybári v prvom storočí používali na svoju prácu veľké ťažné siete. Siete uskladňovali v zadnej časti lode, tzv. korme. Spať *na* korme by bolo veľmi nepraktické. Nebolo by tam miesto a nebolo by to ani bezpečné. Malý priestor pod kormou však poskytoval oboje. Bolo to najuzavretejšie a najchránenejšie miesto na lodi. A tak sa Kristus, unavený po celom dni, odobral pod palubu, aby si trochu odpočinul.

Hlavu si nepoložil na nadýchaný páperový vankúš, ale na kožené vrečko s pieskom. Rybári na Stredozemnom mori ich doteraz používajú. Vážia asi päťdesiat kilogramov a slúžia na vyváženie lode.² Zobral si Ježiš tento vankúš so sebou, keď išiel spať, alebo spal tak tuho, že mu ho niekto podložil pod hlavu? Nevieme. Vieme iba toľko, že to bolo vopred premyslené. Nezdriemol si len náhodou. V plnom vedomí prichádzajúcej búrky sa Ježiš rozhodol pre siestu, zaliezol do kúta, položil si hlavu na vankúš a odplával do ríše snov.

Učeníkov jeho driemoty vystrašili. Matúš i Marek zaznamenali svoje reakcie troma úsečnými gréckymi vyhláseniami a jednou otázkou.

Vyhlásenia: „Pane! Zachráň! Hynieme!“ (Mt 8, 25)

Otázka: „Učiteľ, nedbáš o to, že hynieme?“ (Mk 4, 38)

Nepýtajú sa na Ježišove schopnosti: „Môžeš utíšiť búrku?“ alebo jeho vedomosti: „Vieš o tom, že zúri búrka?“ Radšej zapochybujú o Ježišovom charaktere: „Nedbáš o to...“

Takto sa správa strach. Strach koroduje našu dôveru v Božiu dobrotu. Začíname uvažovať, či v nebi prebýva láska. Ak Boh dokáže počas našich búrok spať, ak sú jeho oči zatvorené, zatiaľ čo naše sú od strachu vypleštené, ak dopustí búrku hneď nato, ako nasadneme do jeho lode, zaujíma sa o nás? Strach rozpúta roj pochybností; pochybností, ktoré budia hnev.

A mení nás na tých, čo chcú mať všetko pod kontrolou. „Urob niečo s búrkou!“ je jasná požiadavka. „Daj to do poriadku... alebo... alebo... hocičo!“ Strach vo svojej podstate prežívame ako stratu kontroly. Keď sa život otriasa, zachytíme sa tej oblasti, ktorú dokážeme mať pod kontrolou: diéty, upratovania domu, operadla v lietadle a mnohokrát ľudí. Čím neistejšie sa cítíme, tým horšími sa stávame. Vrchíme a ceríme tesáky. Prečo? Pretože sme zlí? Šťastí. Ale taktiež preto, lebo sa cítíme zahnaní do kúta.

Martin Niemöller zachytil extrémny príklad niečoho podobného. Bol to nemecký pastor, ktorý sa heroickým spôsobom postavil proti Adolfovi Hitlerovi. Keď v roku 1933 prvýkrát stretol diktátora, stál Niemöller úplne vzadu a počúval. Neskôr, keď sa ho žena pýtala, čo si o Hitlerovi myslí, odpovedal: „Prišiel som na to, že Hitler je neveriteľne vystrašený človek.“³ Strach v nás oslobodzuje tyrana.

Takisto umŕtvuje našu pamäť. Učenici mali veľa dôvodov, prečo Ježišovi veriť. Už ho videli „uzdravovať každý neduh a každú chorobu medzi ľuďmi“ (porov. Mt 4, 23). Boli svedkami, ako jeho dotyk uzdravil malomocného a jeho rozkaz sluhu (Mt 8, 3. 13). Peter videl, ako sa mu uzdravila svokra (Mt 8, 14 – 15), a všetci videli utekať démonov ako netopierov z jaskyne. „Slovom vyhánal duchov a uzdravoval všetkých chorých“ (Mt 8, 16).

Nemali si azda najprv prezrieť Ježišove záznamy či nahliadnúť do jeho životopisu? Spomínali si na to, čo Kristus dokázal? Možno nie. Strach vyrobí akúsi duchovnú amnéziu. Otupí naše spomienky na zázraky. Zabudneme na to, čo Ježiš urobil a aký je Boh dobrý.

Prežívať strach je desivé. Strach vysaje život z duše, zvinie nás do embryonálnej polohy, vycicia z nás akúkoľvek radosť. Stávajú sa z nás opustené stodoly rozpadajúce a nakláňajúce sa vo vetre. Kedysi

to boli miesta, kde bolo teplo, kde bol život. Ale dnes už nie je. Keď náš život formuje strach, naším bôžikom sa stáva bezpečnosť. Keď sa bezpečnosť stane naším bohom, uctieваме život bez rizika. Môže milovník bezpečia dokázať niečo veľké? Môže odporca nebezpečia vykonať vznešené skutky? Pre Boha? Pre iných? Nie. Ľudia preniknúť strachom nedokážu hlboko milovať. Láska je riziko. Nedokážu rozdávať chudobným. Láskovosť im nezaručí zisk. Ľudia preniknúť strachom nemôžu divoko snívať. Čo ak by sa ich sny rozplynuli a z oblohy by spadli na zem? Uctievanie bezpečia vykastruje akúkoľvek veľkosť. Nie div, že Ježiš vyhlásil strachu takú vojnu.

Jeho najbežnejšie pokyny sú práve: „Nebojte sa.“ Evanjeliá znamenávajú 125 Kristových imperatívov. Z nich 21 nás vyzýva „nebáť sa“, „neobávať sa“, „mať odvalu“, „vzchopiť sa“ či „vzmužiť sa“. Druhý najčastejší príkaz milovať Boha a blížneho svojho sa zjavuje iba osemkrát. Ak by kvantita niečo naznačovala, tak je to istotne uistenie, že Ježiš berie strach vážne. Príkaz, ktorý nám dáva častejšie ako ktorýkoľvek iný, znie: „Nebojte sa!“

Súrodenci si niekedy s úsmevom spomenú alebo sa posťažujú na najčastejšie príkazy či zákazy svojich rodičov. Pamätajú si, ako im mama vždy hovorila: „Buď doma načas!“ alebo: „Upratol si si izbu?“ Aj otec mal svoje obľúbené: „Hlavu hore!“ „Buď usilovný!“ Premýšľam, či učenici vôbec niekedy uvažovali nad najčastejšie opakovanými Ježišovými frázami. Ak áno, všimli by si, že on nás vždy povolával k odvahe.

„Nebojte sa teda, vy ste cennejší ako mnoho vrahcov.“
(Mt 10, 31)

„Pozbieraj odvalu, synu, odpúšťajú sa ti hriechy.“
(Mt 9, 2; voľne preložené podľa *New American Standard Bible*)

„Nebudte ustarostení o svoj život, čo budete jesť, ani o svoje telo, čím sa zaodujete.“ (Mt 6, 25)

„Neboj sa, len ver a [tvoja dcéra] bude zachránená!“
(Lk 8, 50)

„Vzchopte sa! To som ja, nebojte sa!“ (Mt 14, 27)

„Nebojte sa tých, čo zabíjajú telo, ale dušu zabiť nemôžu.“ (Mt 10, 28)

„Neboj sa, maličké stádo, lebo vášmu Otcovi sa zapáčilo dať vám kráľovstvo.“ (Lk 12, 32)

„Nech sa vám srdce nevzrušuje! Veríte v Boha, verte aj vo mňa. Keď odídem a pripravím vám miesto, zase prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja.“ (Jn 14, 1. 3)

„Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje.“ (Jn 14, 27)

On im povedal: „Čo sa ľakáte a prečo vám srdcia zachvacujú také myšlienky?“ (Lk 24, 38)

„Budete počuť o vojnách a chýry o bojoch. Dajte si pozor, aby ste sa nevystrašili.“ (Mt 24, 6; voľne preložené podľa *New International Version*)

Pristúpil k nim Ježiš, dotkol sa ich a povedal im: „Vstaňte a nebojte sa!“ (Mt 17, 7)

Ježiš nechce, aby ste žili v strachu. Ani vy to nechcete. Nikdy ste netvrdili niečo takéto:

„Moje fóbie mi dávajú krídla.“

„Keby nie hypochondrie, bol by som mizerný rodič.“

„Vďaka Bohu za pesimizmus. Odkedy som stratil nádej, som konečne dobrým človekom.“

„Doktor mi hovorí, že ak sa nezačnem strachovať o svoje zdravie, pôjde to so mnou dole vodou.“

Poznáme vysokú cenu strachu.

Ježiš kladie dobrú otázku. Zdvihne hlavu z vankúša, vyjde z podpalubia a opýta sa: „Čo sa bojíte, vy maloverní?!“ (Mt 8, 26).

Aby sme mali jasno, strach má aj zdravú funkciu. Je to hlásnik požiaru v uhoľnej bani, ktorý nás varuje pred potenciálnym nebezpečenstvom. Správna dávka strachu zadrží dieťa pred prebehnutím rušnej ulice či dospelému zabráni vyfajčiť balíček cigariet. Strach je primeraná reakcia na horiaci dom či vrčiaceho psa. Strach sám osebe nie je hriech. Ale môže k nemu viesť.

Ak liečime strach výbuchmi hnevu, alkoholickými žúrmami, mrzutým samotárstvom, hladovkami, tvrdým sebaovládaním, vynechávame Boha z riešenia a problém ďalej jatríme. Poddáme sa strachu, dovoľíme obavám, aby ovládli a formovali náš život. Obavy, ktoré vysajú všetku radosť. Strach, ktorý ochromí deň. Opakované záchvaty neistoty, ktoré nás paralyzujú do stavu nehybnosti. Hysteria nie je od Boha: „Veď Boh nám nedal Ducha bojzlivosti, ale Ducha sily, lásky a rozvahy“ (2 Tim 1, 7).

Strach môže naplniť svet okolo nás, no nemusí naplniť naše srdcia. Vždy bude klopať na dvere. Len ho nepozývajte na večeru a za nič na svete ho nenechávajte u vás prespať. Dodajme našim srdciam odvalu množstvom viet, ktorými Ježiš vyháňa náš strach. Prísľub Krista a posolstvo tejto knihy znie, že zajtra sa môžeme báť menej ako dnes.

Keď som mal šesť rokov, dovoľil mi otec zostať dlho do noci hore a s ostatnými sledovať film *The Wolfman – Vlkolak*. Keby ste vedeli, ako to rozhodnutie neskôr ľutoval. Film vo mne zanechal presvedčenie, že vlkolak každú noc sledí v našom domčeku a striehne na svoju obľúbenú prvotriednu pochúťku: ryšavého, pehami okoreného chlapca. Môj strach začal robiť problémy. Aby som sa zo svojej detskej izby dostal do kuchyne, musel som urobiť niečo, z čoho mi naskakovala husia koža – preplaziť sa nebezpečne blízko okolo jeho tesákov a pazúrov. Stávalo sa mi, že som sa musel dať na ústup až do otcovej spálne a zobudiť ho. Ako Ježiš v búrke, otec spal. *Ako môže teraz niekto spať?*

Obvykle pootvoril oči a opýtal sa: „No, čoho sa bojíš?“ A tak som mu znovu pripomenul príšeru v dome. „Ach, áno, vlkolak,“ zamrmlal. Nato sa vyškriabal z postele, vyzbrojil sa nadľudskou

odvahou, odprevadil ma skrz údolie smrti a naliał mi pohár mlieka. Vzhliadal som k nemu s obdivom a úžasom: *To je ale chlap!*

Vidí azda Boh naše zemetrasenia a búrky rovnakým spôsobom, ako videl strach z vlkolaka môj otec? „Potom vstal, pohrozil vetru i moru a tie sa úplne upokojili“ (Mt 8, 26; voľne preložené podľa *New Century Version*).

Veľké zemetrasenie vystriedalo pokojné ticho. Ježiš premenil čas búrky na čas spánku. Utlíšil vlny jedným slovom. A jednému umierajúcemu mužovi dodal odvalu poslať svojej rodine posledný odkaz lásky. Bravo, Dee! V živote si čelil svojím búrkam a otrasom, no nakoniec si sa im nepoddal.

Modlime sa, aby sme sa im nepoddali ani my.